

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1687

Vragen van het lid **Poppe** (SP) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over de verwerking van teerhoudend asphalt. (Ingezonden 20 november 2009)

1

Leveren de verwerkers, die zijn betaald voor thermische reiniging van het teerhoudend asphalt granulaat (TAG), met het exporteren van het niet thermisch gereinigde TAG een wanprestatie? Zo ja, kunnen de wegbeheerders op grond van die wanprestatie het geld terugvorderen of het thermisch reinigen van het TAG eisen? Zo nee, waarom niet?

2

Wat bedoelt u precies in uw antwoord op vraag 6 in een eerdere reeks vragen¹ precies met de zin «voor zover bekend zijn dergelijke contracten tot nu toe niet gehanteerd»? Hoe is dan bij aanbesteding en in bestekken de verwerking van TAG opgenomen? Waarom betalen wegbeheerders voor thermische reiniging als dit niet zou zijn afgesproken c.q. vastgelegd?

3

Kunt u, op basis van het Landelijk Afvalbeheerplan waarin de minimumstandaard voor TAG «nuttige toepassing voorafgegaan door thermische reiniging» is, de lagere overheden en semi-overheden

als wegbeheerders verplichten zich aan die minimumstandaard te houden en bij het afsluiten van contracten dit verplicht vast te laten leggen? Zo nee, waarom niet als er in dat stadium van een privaatrechtelijke overeenkomst nog helemaal geen sprake is van grensoverschrijdend afvaltransport volgens de EVOA-richtlijn, maar gewoon van binnenlands milieubeleid?

4

Wat is de juridische ruimte die u heeft om met Nederlandse wetgeving de thermische reiniging van TAG in alle gevallen voor te schrijven? Wilt u die ruimte niet gebruiken of kunt u die niet gebruiken?

5

Acht u de Europese norm van 50 mg/kg droge stof aan benzo(a)pyreen een juiste norm voor het veiligstellen van de volksgezondheid? Zo nee, kunt u het verdedigen dat in ons land de minimumstandaard voor TAG «nuttige toepassing voorafgegaan door thermische reiniging» is, maar dat door export mensen in andere landen mogelijk kanker kunnen krijgen van uit Nederland geëxporteerd teerhoudend asphalt? Zo ja, wat is dan de minimumstandaard uit het Landelijk Afvalbeheerplan nog waard?

6

Bent u er van op de hoogte dat de TAG-inzamelaars en verwerkers

voldoende verwerkingscapaciteit voor handen hebben en een dergelijke als in vraag 3 bedoelde maatregel ook wensen? Zo ja, waarom grijpt u dit dan niet met beide handen aan om recht te doen aan het Landelijk Afvalbeheerplan en te voorkomen dat in andere landen teerhoudend asphalt hergebruikt wordt wat we in ons eigen land wettelijk uitsluiten?

7

Bent u bereid om, ter voorkoming van onomkeerbare schade, tot het moment dat er een goede oplossing is gevonden voor dit dilemma, de export van teerhoudend asphalt te voorkomen?

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 695.

Antwoord

Antwoord van minister **Cramer** (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) (ontvangen 19 februari 2010) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 1083

1

Het antwoord op uw vraag wordt bepaald door de specifieke omstandigheden. Indien er contractuele afspraken zijn gemaakt tussen de aanbieder van TAG en de verwerker dat het geleverde asphalt thermisch moet worden gereinigd, dan is er sprake van een privaatrechtelijke

overeenkomst. Bij tekortkoming in de nakoming van een overeenkomst, de terminologie die in het nieuwe Burgerlijk Wetboek wordt gebruikt, kan het nakomen worden gevorderd.

2

De partijen die de Code Milieu Verantwoord Wegbeheer hebben ondertekend, zijn daarbij de resultaatsverplichting aangegaan om onder meer te zorgen voor de naleving van de minimumstandaard voor TAG zoals opgenomen in het LAP. Ook hanteren ze binnen Nederland geen andere verwerkingsoptie dan het rechtstreeks voor thermische verwerking afgeven van al het uit hun wegverhardingen en/of wegfunderingen vrijgekomen teerhoudende materiaal aan een vergunde thermische verwerkingsinrichting. Ik neem aan dat genoemde partijen zich daaraan gehouden hebben.

De passage «voor zover bekend zijn dergelijke contracten tot nu toe niet gehanteerd» heeft betrekking op het opnemen van een clause in het contract met de verwerkingsinrichting, waarmee de naleving direct kan worden afgedwongen, bijvoorbeeld door een boeteclause. Echter ook in gevallen waarin thermische verwerking niet op deze wijze is geregeld in het contract met de verwerker kan in bepaalde gevallen het nakomen van een afspraak worden gevorderd, zoals is aangegeven in het antwoord op vraag 1.

3

In het Landelijk Afvalbeheerplan 2009–2021 is vastgelegd wat de betekenis is van de minimumstandaarden bij de vergunningverlening. De minimumstandaarden zijn zodanig geformuleerd en toegelicht, dat het voor de vergunningverlener duidelijk is wanneer een vergunning voor verwerking wel of niet kan worden verleend, gewijzigd of verlengd. De algemene lijn is dat geen vergunningen worden verleend, gewijzigd of verlengd voor afvalbeheervormen en -technieken die laagwaardiger zijn dan de in dit LAP vastgestelde minimumstandaarden. Het verlenen van vergunningen voor de verwerking van TAG in Nederland is dus alleen toegestaan als die verwerking voldoet aan de genoemde

minimumstandaard. Zoals bekend biedt de EVOA niet de mogelijkheid om uitvoer van asfaltgranulaat voor nuttige toepassing te verhinderen. In dit verband merk ik op dat vanaf 1 januari 2010 overheden aan de slag zijn gegaan met Duurzaam Inkopen. Daarbij worden criteriadocumenten gehanteerd. In het document voor duurzaam inkopen van wegen is vastgelegd: «conform de beleidslijn van VROM ten aanzien van TAG is de minimeis opgenomen dat de verwerking van teerhoudend asfaltgranulaat in een thermische verwerkingsinstallatie in Nederland moet plaatsvinden». Gelet op de doelstellingen voor duurzaam inkopen van de verschillende overheden zullen vanaf begin dit jaar in ieder geval de overheden in zijn totaliteit bij de aanbesteding van het inkoopvolume inzake werkzaamheden aan de wegen ervoor moeten zorgen dat het daarbij vrijkomende TAG wordt verwerkt conform de minimumstandaard uit het LAP.

4

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 wordt de verwerking van TAG in Nederland nu al gestuurd door de minimumstandaard van het LAP. Vanaf 2010 wordt die verwerking nog eens extra ondersteund door het beleid voor duurzaam inkopen. Daarmee wordt bereikt dat als vrijkomend TAG in Nederland wordt verwerkt, dat gebeurt op de gewenste manier.

In 2010 zal nog niet de gehele potentieel vrijkomende hoeveelheid TAG vallen onder duurzaam inkopen. Om die reden zal ik, zoals ook aangegeven in mijn antwoord op uw eerdergenoemde vragen over verwerking en export van asfalt, nogmaals de wegbeheerders oproepen de Code Milieu Verantwoord Wegbeheer te ondertekenen. Verder dan het inzetten van genoemde instrumenten kan ik niet gaan. Dat verwerking ook werkelijk plaats zal vinden kan worden geborgd in de contracten van de overheden die TAG aanbieden aan de verwerker.

5

De in de vraag genoemde norm is internationaal overeen gekomen. De norm van 50 mg/kg voor benzo(a)pyreen in afvalstoffen is vastgelegd in het Verdrag van Bazel en geïmplementeerd in de Europese

Verordening Overbrenging Afvalstoffen. Boven die norm is het asfaltgranulaat een gevaarlijke afvalstof en is bij overbrenging een kennisgeving vereist. De norm is een wettelijk gegeven en in dit verband is niet relevant of dit een «juiste» norm zou zijn. Van belang is of er na de overbrenging van deze afvalstof gevaar voor de volksgezondheid en het milieu kan optreden. In opdracht van VROM is in 2005 een onderzoek gedaan over de risico's van PAK uit teerhoudend asfaltgranulaat. De belangrijkste conclusies zijn:

a) Teerhoudend materiaal in wegen is vermoedelijk één van de grootste potentiële bronnen van PAK in Nederland. Uitloging is echter van zeer geringe omvang, b) De risico's van verspreiding van PAK door verwaaiing van stof en door uitloging uit een werk waarbij koud geïmmobiliseerd PAK voorkomt in TAGRAC (funderingslaag gevormd uit koud geïmmobiliseerd TAG) zijn klein, c) Bij het weer opnemen van asfaltlagen wordt een hoeveelheid TAGRAC uit de funderingslaag vermengd met bovenliggend asfalt. Een verwerking van dit TAGRAC in een asfaltcentrale leidt in een gemiddelde situatie niet tot directe overschrijding van risiconiveaus. Het risico voor de werknemers wordt laag ingeschat, mede doordat beschermende maatregelen mogelijk zijn, d) In de slechtst denkbare situaties zijn echter risico's voor de volksgezondheid door emissies uit de asfaltcentrale niet uit te sluiten. Dit betreft emissies naar de lucht van benzo(a)pyreen en naar de bodem van benzo(a)antracene en van fluoranthenen.

Samenvattend zijn de risico's voor de volksgezondheid en het milieu groter bij nuttige toepassing na koude immobilisatie, waarbij de PAK's in de keten blijven, dan wanneer de PAK's vernietigd worden. Daarbij moet de kanttekening geplaatst worden dat het scenario waarbij in de toekomst een deel van het TAGRAC in een asfaltcentrale terecht kan komen kenmerkend is voor de Nederlandse situatie waarin gestreefd wordt naar zoveel mogelijk nuttige toepassing van het afval dat vrijkomt tijdens het onderhoud van wegen. Dit scenario niet hoeft op te gaan voor de landen waarheen asfaltgranulaat wordt geëxporteerd. Bovendien hebben de bestemmingslanden mogelijkheden om de risico's voor de

volksgezondheid en het milieu te beperken.

In Nederland is het beleid erop gericht om de in de TAG aanwezige PAK's te vernietigen, alvorens het TAG nuttig toe te passen. Dat is vastgelegd in de in het LAP opgenomen minimumstandaard. In andere landen is niet voor de Nederlandse insteek gekozen en wordt nuttige toepassing van niet gereinigd TAG toegestaan. Ik ga ervan uit dat de betreffende landen daarvoor een verantwoorde afweging hebben gemaakt en de nuttige toepassing toestaan zonder dat het leidt tot een onverantwoord risico voor de bevolking.

6

Zoals in het antwoord op vraag 3 is aangegeven, zal zowel Duurzaam Inkopen als een bredere ondertekening van de Code Milieu Verantwoord Wegbeheer ertoe leiden dat TAG ook daadwerkelijk in Nederland thermisch verwerkt zal worden. En zoals bekend biedt de EVOA niet de mogelijkheid om export van asfaltgranulaat voor nuttige toepassing te verhinderen.

7

Nee. De EVOA biedt niet de mogelijkheid om export van asfaltgranulaat voor nuttige toepassing en met een gehalte aan benzo(a)pyreen lager dan 50 mg/kg te verhinderen.